

'Hier is zesje voldoende'

Harrie Verbon – 11/07/11, 08:54

© THINKSTOCK

Zolang werkgevers hoge cijfers niet belangrijk vinden en docenten goede studenten niet adequaat belonen, gaan studenten niet beter presteren. Dat schrijft Harrie Verbon in de Volkskrant.

Een Nederlander die in de VS les geeft aan een universiteit, valt het direct op dat studenten alle mogelijke moeite doen hun docent ervan te overtuigen dat ze zeker een A als cijfer verdienen, ook als het resultaat van hun werk een A niet rechtvaardigt. Een A komt overeen met een 9 of 10 in het Nederlandse cijferstelsel. In de ruim 30 jaar dat ik aan Nederlandse universiteiten doceer, heb ik misschien een of twee keer een 10 gegeven, maar in het ene jaar dat ik in de VS doceerde, heb ik er minstens zes gegeven. Zijn Amerikaanse studenten dan zo veel beter dan de Nederlandse die immers, zoals gezegd wordt, allemaal met een zesje tevreden zijn? Mijn indruk is dat Amerikaanse studenten harder werken dan Nederlandse studenten, maar niet dat ze beter zijn.

Zesjescultuur

Dat er aan de Amerikaanse universiteiten geen zesjescultuur heerst en in Nederland wel, is niet verwonderlijk. In de VS zijn hoge cijfers belangrijk voor je carrière. Met hoge cijfers op de middelbare school kun je naar de betere universiteiten en als je daar ook weer hoge cijfers haalt, liggen de betere banen op je te wachten. In Nederland zijn zesjes geen enkele belemmering voor een mooie loopbaan. Nederlandse werkgevers vinden het helemaal niet zo belangrijk of een sollicitant mooie cijfers heeft. Ze vinden het belangrijker dat iemand in zijn studententijd voorzitter is geweest van een klaverjasclub dan dat hij een 10 voor thermodynamica heeft gehaald.

Waarom zouden studenten hard studeren als werkgevers vooral gevoelig blijken voor sexy opgepimpte cv's? De werkgevers die zich nu zo bezorgd maken over de kwaliteit van het hoger onderwijs moeten eerst eens kijken naar hun eigen wervingsbeleid. Er is in Nederland geen top-universiteit of top-hogeschool mogelijk zolang werkgevers de sociale vaardigheden van studenten belangrijker vinden dan hun kennisniveau.

Genadezesjes

Ook de docenten zelf dragen bij aan de zesjescultuur. Terwijl er in het Amerikaanse stelsel een neiging is zoveel mogelijk studenten het hoogst mogelijke cijfer te geven, is er in het Nederlandse systeem juist een neiging alle studenten gemiddeld te belonen. Als de prestatie van een student onvoldoende of matig is, zullen docenten gauw geneigd zijn dit met een zes te honoreren. Dit geldt vooral in de eindfase van een studie. 'Genadezesjes' komen niet alleen bij InHolland voor, maar bij alle hoger onderwijsinstellingen.

Maar stel dat een student buitengewoon zijn best doet en een goede prestatie levert. Krijgt hij dan een 10? Zeker in de alpha-wetenschappen waar harde maatstaven voor kwaliteit moeilijker te bepalen zijn dan in de beta-wetenschappen, zijn docenten geneigd zuinig te zijn met hoge cijfers. Zelf heb ik me er ook wel eens op betrappt dat ik aan goede werkstukken toch maar veiligheidshalve een 7-gaf en geen 9 of 10 zoals ik in de VS zou hebben gedaan.

Investing

De Nederlandse cijfercultuur werkt dus al evenmin bemoedigend voor de goed bedoelende student. Als hij de inspanningen verdubbelt, stijgt het cijfer van een 6 naar een 7-, een geringe opbrengst voor een forse investering. Dan is het maar beter om voor 20 uur een bijbaan te nemen bij Albert Heijn om zo voldoende geld te hebben om je sociale vaardigheden op peil te houden.

De universiteiten schrijven in een brief aan staatssecretaris Zijlstra dat ze de onderwijsprestaties van de studenten willen verbeteren door 'vrijblijvend studeergedrag' terug te dringen. Bravo, maar zonder een andere cijfercultuur en zonder werkgevers die studieprestaties echt belangrijk vinden, gaat dat niet lukken. De slimme student weet dat als extra studieinspanningen niet lonen, hij ze ook niet moet leveren.

Harrie Verbon is hoogleraar openbare financiën aan de Universiteit Tilburg.